

Валерій Полюхович: «Ми не винні, що Бір занепадає»

◆ ТАКЕ ЖИТТЯ

Ще на початку вісімдесятих років минулого століття у селі Бір, що належить до Серницької сільської ради, нараховувалось більше 90 дворів, була своя школа, клуб, магазин. Нині Бір більше нагадує хутір, бо дихають життям тут лише 24 двори.

Сім'я Валерія Полюховича – наймолодша, якщо брати корінних мешканців цього маленького населеного пункту. Бо ж є на Бору і приїжджі родини. А що хатина Валерія над узбіччям дороги, то й прочинила до неї двері. Чоловік на госпо-

рога ніяка. А як дружина вдома – свій пече. Тим, хто не здужає, старшим людям – то не позаздриш. Бо ж до хліба ще треба і круп десь придбати, і цукру. А як нема кому про те подбати? Як транспорту свого нема? Маршрутка тут одна проходить, і та вночі. Якби дорога була нормальна – відстань до Серник не така вже й велика. А так – суцільні ями.

Валерій з гіркотою розповідає про лиху долю рідного села. Через оце погане транспортне сполучення, вірніше, через його відсутність, син його змушений був ходити до початкової школи у Зелену

дарстві нині сам. Уже цілий місяць, як дружина поповнює лави заробітчан у Польщі. 18-річний син Василь має свої справи.

- Що поробиш, коли життя нам випало таке – мусиш десь на чужині шматок хліба добувати, - каже Валерій. - Я повернувся з Пітера, перед тим був у Києві, тепер ось дружина мою вахту підхопила. Тут, на місці, заробити складно. Тепер навіть люди з дипломами, зде-

Діброву, а потім діставався до Вовчицької ЗОШ. Одинадцятий клас закінчував у Дібрівській школі. І це при тому, що село належить до Серницької сільської ради. Але, за іронією долі підвезення шкільним автобусом дітей організоване саме в напрямку Дібрівська.

- А була ж пора, - каже Валерій, - що й з Вовчиць возили дітей до Серницької школи. Я навіть сам закінчував десятий клас в Серниках. Тоді й інтер-

пор». І приміщення добротне мали. Чоловік переїхав до Пінська і просив забрати хату під клуб. Скільки то клопоту було! Але домоглись свого - у 1990 році клуб таки відкрили. Молодь збиралася до нас з усіх довколишніх сіл – Серник, Канави, Вовчиць. А через шість років клуб закрили, приміщення розібрали, перевезли й поставили комусь хату. Отак помалу село міліло. Тепер одні пенсіонери залишились та ще, он, через дорогу, трохи пооддаль, жінка молода з чотирма дітками мешкає. Вона не місцева. Кілька років тому поселилась у нас.

- Ви не збираєтесь і собі полишити Бір та перебраться десь у більший населений пункт?

- Мене тримають тут батьки. Татові вже за вісімдесят, він з 1934 року народження, мамі сімдесят сім років. Як їх залишиш? Мусиш дбати. Ради них ще й корову тримаємо, бо старим людям без молока тяжко. Вже в чергу й не пасемо. Десять корів на Бору ще є. То в мене біля хати свій полпас, все обгороджене, тобто знає, як воно складеться. Може й гайнемо куди. В Серниках дві хати маємо. Адже дружина родом із Серник.

- І вона погодилась покинути село над трасою й перебраться до вас, на хутір?

- А я й вибирав таку, щоб погодилась. Де чоловік – там і жінка мусить бути. А як же дружини декабристів? – сміється Валерій. - Вони ж їхали за своїми чоловіками на далеке заслання. А Бір – це ж не край світу. Далеко не край. Хай у нас тут лиш два десяткі хат зосталося, але ж світло є, інтернет он працює. Не так все й страшно. То моя Олена й не надто нарікає. Тим паче, побачить трохи іншого, так би мовити, закордонного життя у Варшаві. Тепер всі так живуть – чи у великих селах, чи у малих – мусиш десь їхати.

більшого, без роботи. Що вже про інших казати, та ще й на нашому хуторі. Хто б колись подумав, що таке станеться? Більше 90 дворів було в селі. А молоді скільки! Зелена Діброва проти нас хутором видавалась. А тепер – добре, що хоч ФАП ще зоставили. Приїздить щоранку фельдшер Михайло Васильович із Серник. Хто сам на прийом прийде, до кого він до хати під'їде, поробить уколи, послухає, кого в лікарню направить. Свої години відбуде - і додому. А вже, як щось трапиться, – знову з ним зв'язуємося, чи й самі швидко викликаємо. Рік тому у нас і магазин закрили. Невигідно для такого населеного пункту торгівлю точку тримати. Кому діло до того, що тут живі люди та ще й нікудишнє сполучення? Тепер, щоб хліба купити, чатуємо машину, яка везе хліб до Зеленої Діброви та Вовчиць. Знаємо, в яку пору їде, зупиняємо, купуємо, скільки кому потрібно. Я можу і до Діброви в магазин переїхати мотоциклом, і до Серник, хоч до-

нат працював. Ми могли ночувати, щоб не їздити кожен день. Як все змінилось з роками! Вже й не віриться, що колись на Бору було аж три школи. Я, наприклад, у 1-3 класах сидів за партою у цій ось хаті, де живу нині зі своєю сім'єю, бо в цьому приміщенні у нас була початкова школа. Ще в одній хаті навчались 24 учні середніх класів, а в третьому будинку – ще 34 учні. Ціла восьмирічка була колись в нашому селі. Життя тут вирувало – пісні, танці, сміх, вечорниці, весілля. А тепер Бір занепадає. Ми не винні в тому. Подивіться, що робиться по всій Україні, скільки таких сіл, як наш Бір. Й те, що сталося, – не з вини людей. Бо ж і будуватись хотіли, і молодих людей, сімей скільки було. Розігнали село. Розігнали! Не давали будуватись. Ще й Чорнобиль свого додав. Наші люди роз'їхались по всьому світу – Україна, Білорусь, Росія. Пам'ятаю, як ми хотіли, щоб був свій клуб. Я особисто писав і в «Труд», і в «Червоний пра-

Я все своє життя провів на будівництвах. Можливо, якби після школи десь пішов вчитись – по іншому воно б склалось. Те вже з роками починаєш розуміти. Син ось теж не захотів після школи продовжити навчання. Разом з хлопцями на заробітки подався. Кожен хоче власні кошти мати і ні від кого не залежати. Йде тією колією, що і я колись. В молодості ніхто особливо до слів батьків і не дослухається, бо кожен все бачить і сприймає по своєму. А потім вже життя, досвід підказує, що було так, а що не так.

Подумалось, як би ж розум і далекоглядність давались всім без виключення державним мужам, керівникам та очільникам областей, країн, можливо, й доля у Бору, а разом з ним і кількох сотень інших населених пунктів країни, що вже щезли з лиця землі, була б зовсім інакшою. І прожило б це село ще не одне століття, і вінчало б життя ще не одного покоління краян.

Галина ГАВРИЛОВИЧ